Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 47. | Нинѣ: гр. к. Василія исп., рим. к. Анелѣ | Завтра: гр. к. Касіяна, рим. к. Григорія | Пятниця 28 лютого (11 марта) 1892. | Всхôдъ солнця 6 г. 22 м.; захôдъ 5 г. 50 м. Баром. 755; термом. — 0·3° — 8·6°. | Рокъ II.

Правопись а політика.

Въ жаднôмъ народѣ не було того и не буде, хиба лишь у одныхъ Русинôвъ, щобы изъ справы чисто науковои, изъ справы такои, котра мае на цѣли улекшити и розширити просвѣту въ народѣ, робити справу політичну и выкликувати заколотъ въ народѣ. Але нашимъ москвофіламъ навѣть така рѣчь, якъ управильнене правописи въ рускôй письменнôй мовѣ, дуже не на руку и они розпочали теперь аґітацію по краю противъ того, щобы правописи не управильнювати, значить ся, щобы народъ нашъ и дальше лишь зъ великимъ трудомъ учивъ ся письма, абы може не за борзо провидѣвъ, не за борзо ставъ просвѣченый и розумный. Противъ тои аґітаціѣ москвофільскои мусѣла ажь выступити руска „Народна Рада" котра выдала таку вôдозву:

Выдѣлъ „Народнои Рады" не мавъ первѣстно намѣру забирати голосу въ справѣ реформы правописи школьнои, яку зъ иніціятивы рускихъ кругôвъ порушило ц. к. Міністерство просвѣты черезъ ц. к. краеву Раду школьну, котра, якъ вѣдомо, квестіонаремъ зажадала опініѣ вôдъ людей фаховыхъ, вôдъ педаґоґôвъ. Однакожъ въ послѣдныхъ часахъ зайшли факты, котрѣ зневолюють выдѣлъ „Народнои Рады" забрати прилюдно слово, зазначити свое становище и пояснити справу, — едино въ тôй цѣли, щобы положити таму аґітаціямъ людей, ворожихъ нашôй народности, не узнаючихъ еѣ, — та щобы мовчанку не брано за притакуване тымъ аґітаціямъ.

Рѣчь певна, що рѣшене пытаня: Яка правопись мае уживати ся въ школахъ, не належить до політики, але до людей науки, а также до педаґоґôвъ и учителѣвъ. Однакожъ обставина, що справѣ тôй, чисто науковôй и школьнôй, „Русская Рада" (москвофільске товариство, *Ред.*) и еѣ приклонники стають ся надати закраску політичну, — тымъ бôльше спонукуе насъ вôдозватись до всѣхъ щиро мыслячихъ, народови нашому прихильныхъ людей, до тымъ бôльшои осторожности передъ баламутными вôдозвами и формулярами на петиціи, розôслаными „Русскою Радою" по краю.

Вже сама та обставина, що „Русская Рада" — котра передъ кôлькома лѣтами, якъ звѣстно, не пôдперла справы заснованя рускои ґімназіѣ въ Чортковѣ и иншихъ важныхъ справъ народныхъ, такъ нагло обудила ся зъ просоня и розвинула такъ енерґічну аґітацію въ порушенôй справѣ — реформы правописи въ школахъ, — дае богато мыслити, а щожь доперва сказати, коли близше приглянемось основѣ еѣ протесту, высланого до Міністерства просвѣты.

Сказано тамъ, що вказаною реформою правописи полекшено бы науку „лѣнивымъ педаґоґамъ", але зъ другои стороны нѣбы то завдано бы галицкимъ Русинамъ „смертоносный ударъ", бо мавъ бы настати „розрывъ школы зъ домомъ, зъ многовѣковою исторіею літературы та зъ церковью" и мала бы Русинамъ заподѣятись тяжка кривда зъ політичныхъ взглядôвъ на мнѣне національныхъ ихъ антаґоністôвъ... „Русская Рада", признаючи — на велике наше диво — що „малороссы" зачали примѣнювати церковно-славяньску правопись до потребъ свого языка доперва зъ Маркіяномъ Шашкевичемъ, Іосифомъ Левицкимъ въ Галичинѣ а зъ Мих. Максимовичемъ на Украинѣ и здѣлали зъ часомъ правопись ту вповнѣ вôдповѣдною всякимъ вымогамъ фонетики и кореновловія малорускаго языка — тымъ самымъ признае языкъ малорускій и накидуесь на оборонця т. зв. етімольоґічнои правописи тогожь языка, отже правописи Осадцы, правописи школьнои зъ рр. 1869 и 1890 (пôсля граматики дра Ом. Огоновского) — хотяй сторонники „Руской Рады" перечили и перечать самостôйность руского языка и (хиба зъ вынимкою розôсланои теперь вôдозвы и формуляря) не уживають тыхъ правописей етімольоґічныхъ, называючи ихъ зъ насмѣшкою „какоґрафіями".

Кому хочьбы поверховно вѣдома цѣла наша справа правописна, той не може не признати, що сторонництво „Руской Рады" уже вôдъ року 1866 систематично надуживае правописи до того, щобы вводити „въ дôмъ" — т. е. въ загалъ Русинôвъ, въ народъ — не лишь етімольоґічну правопись россійску, але й граматикальнѣ формы россійскѣ, чужѣ языкови нашому, ба навѣть цѣлый засôбъ слôвъ чужихъ языкови рускому, специяльно россійскихъ.

Сли бы сторонництво „Русской Рады" справдѣ такъ плекало етімольоґічну правопись, вôдповѣдну вымогамъ фонетики языка руско-украиньского, не стояло бы нинѣ тамъ, де стоить, т. е. на цѣлковитôмъ знеґованю самостôйности нашого языка, на пôдпорядкованю его яко „простонародного говора" пôдъ „литературный языкъ россійскій". На великій жаль сторонництво „Русской Рады" уже вôдъ 1866 року покинуло тую правопись въ оборонѣ котрои теперь берesь выступати, а довело до того, що праса его пише нинѣ вправдѣ ще — якъ назвавъ А. Пыпинъ — „осо-

---

3

Якъ молодый Лавро пôшовъ до чорта.

Старо голяндска исторія. — Розповѣла Анна Айхбергъ.

(Дальше.)

Захарка Янзена запросили, абы вôнъ таки зовсѣмъ перенѣсъ ся до мінгера ванъ Стена. Старый Карпо пôйшовъ на тамтой бôкъ пôдъ „зеленого слоня" забрати рѣчи гостя и вернувъ зъ всѣлякими пакунками, мѣжь котрыми була также и ґітара зъ синою лентою, котру якъ служниця побачила, то ажь очи свои забула. Та й Метя немало дивувала ся, ажь прийшла тѣтка Ета и выпоршала изъ своеѣ памяти якусь давну исторію.

— Я знала колись одного молодого мінгера, що на онъ такôмъ самôмъ инструментѣ гравъ пôдъ моимъ вôкномъ, — сказала она и зôтхнула глубоко.

— А на щожь вôнъ гравъ? — спытала Метя здивована.

— Абы менѣ сказати, моя дитинко, що вôнъ — охъ — що вôнъ мене любить.

— А хибажь то, якъ молодый мінгеръ грае на такôмъ инструментѣ, то значить, що вôнъ залюбивъ ся? — спытала Метя и очевидно чогось занепокоила ся.

— А вжежь, майже завсѣгды.

— Чогожь вôнъ гравъ пôдъ вôкномъ? Тажь мôгъ застудити ся.

— Та вже таки бôльше й не подужавъ. — И тѣтка Ета знову важко зôтхнула.

— Зъ чого не подужавъ, мои бѣднѣ тѣточко?

— Бо то, видишь, дитинко, твôй дѣдо бувъ глухій, чоловѣкъ палкій, та нѣчого не знавъ, лишь свои тульпаны. Однои ночи здавало ся ему, що хтось ходить по грядкахъ зъ тульпанами....

— Мои вы тѣточко!

— И вôнъ вылявъ на него цѣлу коновку воды. Вôнъ перемокъ ажь до нитки и — умеръ.

— Мабуть такъ перепудивъ ся тои страшнои ночи?

— Не конче. — И тѣтка Ета зôтхнула знову важко. — Ажь въ трицять лѣтъ опôсля, але я певна, що вôнъ померъ вôдъ тои коновки воды. — Она обтерала вôдтакъ ґітару чистенько и якось ажь набрала трохи серця до Захарка.

— Я бы рада знати, — сказала Метя призадумавшись, — чи гравъ вже хто колись пôдъ вôкномъ Білѣ?

А Біля де Ґротъ була найщирійша приятелька Метѣ и найзбиточливѣйша дѣвчина на цѣле мѣсто. Она була якійсь часъ въ Ротердамѣ, та научилась тамъ такихъ способôвъ, на котрѣ люде въ Сіпкенъ лишь плечима здвигали. Одного разу прийшла лодкою по каналѣ якась скриня, що выглядала мовъ домовина и еѣ занесли до Ґротового дому. Незадовго по тôмъ стали якѣсь страшнѣ голосы непокоити тихе мѣсто такъ, що ажь таки поважнѣ мѣщане, переходячи улицею, ставали та лишь головами покивували. Люде въ мѣстѣ розказували собѣ, що тѣ голосы брали ся зъ того, що не сповнило ся найбôльше бажане Ґрота, стати бурмістромъ въ Сіпкенъ.

Мінгеръ де Ґротъ не мавъ майже голосу въ власнôй хатѣ, але за те й мавъ спокôй. Вôнъ любивъ пакати собѣ люльку на довгôмъ цибусѣ, сидѣти у вôкнѣ и дивити ся, якъ идуть чайки по каналѣ, та тѣшити ся зъ того, що его тамъ нема. Мінгеръ дякувавъ Богу не такъ за то, до чого вôнъ въ житю дôйшовъ, якъ за то, чого не зазнавъ. Иногдѣ, коли ему зôбрало ся на якусь бôльшу енерґію, то бажавъ, щобы хтось змилувавъ ся та взявъ собѣ панну Білю вразъ зъ еѣ фортепіяномъ. А то якъ разъ въ таку хвилю, коли ему здавало ся, що нѣхто не буде сватати Білѣ, ввела служниця одного дня мінгера ванъ Стена до комнаты.

— Ну, якъ? — вôдозвавъ ся мінгеръ де Ґротъ.

— Отъ такъ, — сказавъ мінгеръ ванъ Стенъ.

Вôдтакъ оба замовкли на хвилю, а панна Біля зачала вже дрѣмати. Та не допустили еѣ до того, бо ось пробудили еѣ слова:

— Вôддашь юфровъ Білю за мене? Лишу

бымъ языкомъ“ зближенымъ до лїтературного языка россійского, але зъ часомъ може довести и до языка „Московскихъ Вѣдомостей.“

Тожь зрозумѣло, буде кождому, що колибь нинѣ справдѣ переведено реформу нашои правописи школьнои въ напрямѣ бôльшои приступности для загалу а вôдповѣдаючôмъ вымогамъ розвою нашого языка, и колибъ ся правопись черезъ школу розширилась межи народомъ, поставлено бы тымъ важну запору стремленю зроссійщеня нашого языка. Тожь и зрозумѣла буде кождому тая енергія „Рускои Рады“ до протестованя уже противъ самого порушеного пытаня реформы правописи въ школахъ, зрозумѣле буде то лицемѣрство, зъ якимъ она представляесь за речника правописи руского языка, то перекручуване историчныхъ фактôвъ, то фальшиве представлене дотеперѣшного розвитку нашои правописи, то прозыване нелюбои ѣй правописи „заграничною“, и. т. д.

„Руская Рада“ забувае, що Русины, принявши „гражданку“ — подобно якъ всѣ инші славяньскі народы, уживаючі славяньскои азбуки (Россіяне, Сербы, Болгаре) — давно зôрвали зъ „кирилицею“ и перестали писати тою историчною правописію давныхъ вѣкôвъ, але сымъ чиномъ не „зôрвали зъ церковою народною“, — забувае такожь, що вже вôдъ XI-го вѣку появляють ся у насъ въ письмѣ що разъ бôльшї и частѣйшї познаки фонетичнои правописи, вôдрôзняючои докладно мову староруску вôдъ церковнои (старо-болгарскои).

Такъ отже „смертоносный ударъ“, — о якôмъ пише „Руская Рада“ зъ смѣшнымъ патосомъ, а котрый мавъ бы нѣбы спровадити потрôйный „розрывъ“, — се лишь пуста фраза, годна обаламутити тôлько зовсѣмъ несвѣдомого чоловѣка, але она не збаламутить тямучого а щирого народолюбця, вôдданого народнôй справѣ и любячого свôй языкъ рôдный. И мы мусимо именемъ руского народу рѣшучо зазначити, що реформа рускои правописи школьнои, вôдповѣдна духови языка нашого, не може бути кривдою для народу. Кривдою она може хиба для сторонникôвъ „объединенія“. Для нихъ се справдѣ ударъ смертоносный...

Зъ того вже видко, що коли пытане правописне набрало у насъ Росиновъ закраски политичнои, то лише зъ вины сторонництва „Русской Рады“. Народовцѣ нѣколи не уважали правописи за политику, а найлучшимъ на то доказомъ есть се, що побôчь правописи фонетичнои уживали и уживають въ прасѣ своѣй такожь правописи етімольоґічнои, а выданя „Просвѣты“ друкують ся етімольоґіею. Не зъ становища политичного, а тôлько зъ погляду на интересъ розвою рôдного языка и поступу просвѣты народнои, глядять они и на всяку гадку реформы правописи — чи то етімольоґічнои чи фонетичнои.

Въ остатныхъ часахъ, именно передъ двома роками, Руске товариство педаґоґічне на основѣ фаховыхъ помѣчень своихъ членôвъ, педаґоґôвъ, — що наука руского языка въ школахъ не поступае єдино черезъ дуже трудну правопись и молодѣжь вышовши зô школы не умѣе по свому правильно писати; — ухвалила вôднестись до Міністерства просвѣты о реформу правописи въ школахъ. — Отже не полїтика, а просто взглядъ практичности, наказувавъ рускимъ педаґоґамъ ще передъ двома лѣтами порушити справу нинѣшнои правописи въ школахъ въ тôмъ напрямѣ, щобы науку руского языка, задержуючи его въ питомôй одежи, облекшити. На тôмъ же передовсѣмъ становищи станувъ и выдѣлъ товариства имени Шевченка, коли пôдперъ домаганє Руского товариства педаґоґічного, повторене и на остатныхъ загальныхъ зборахъ, — а власти школьнї, забираючись до розслѣду заявленыхъ домагань, вступили на дорогу, котрôй анѣ льояльности, анѣ корректности вôдмовити годѣ.

Якъ выпали опінія и евентуально якъ выпадуть нарады фаховои анкеты, котра мала бы бути скликана, — не беремо ся вôдгадувати, якъ и на хôдъ справы не вплываемо. Однакъ бачучи, що справа пôйшла на властиву дорогу, — бо поручено ѣѣ до рѣшеня рускимъ фаховымъ людямъ и, надѣятись, рѣшена противъ ихъ опінїѣ не буде, — маемо певнôсть, що тї нашї фаховї люде евентуально не спустили бы зъ ока и интересу нашои народнои церкви, о кôлько тои проявляе ся въ наученю школьнои молодежи читаня книгъ церковныхъ, печатаныхъ выключно кирилицею и церковно-славяньскою правописею.

Зваживши все наведене сповнюемо лише свôй обовязокъ патріотичный, коли нинѣ вôдзываемось до всѣхъ добромыслячихъ Русинôвъ щобы не давали ся втягати въ правописну аґітацію, почату выдѣломъ „Рускои Рады“, а противно, по змозѣ аґітацію робили нешкôдною.

Вôдъ выдѣлу политичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ, дня 7 н. ст. марта 1892 р. — *Дръ Кость Левицкій* — голова. *Антôнъ Долиньскій* — секретарь.

Допись.

Зъ Синькова.

[Читальня и крамница въ Синьковѣ и ихъ противники].

Читаючи майже въ кождôмъ числѣ вашои цѣннои часописи о розвою просвѣты и промыслу въ рôзныхъ сторонахъ нашого краю, мило намъ дещо донести и о нашôмъ глухôмъ закутку. Ото нашї мешканцѣ, давнѣйше славнї зъ ненайлучшои стороны, прыйшли вже по части до самопôзнаня моральности и честноты. — Доказомъ того най будуть понизше подянї факты:

Дня 15го грудня м. р. за ініціятивою кôльканацятьохъ честныхъ людей, по величавôмъ богослуженю, вôдбули ся зборы новооснованои читальнѣ, въ котрыхъ взяло участь околичне Всечестнѣйше Духовеньство и свѣтскї гостѣ, межи котрыми бувъ : и ц. к. Инспекторъ школъ народныхъ, Вп. п. Ст. Костецкій. Зборы розпочавъ Всеч. о. Гр. Ганкевичъ, мѣсцевый парохъ, красною промовою, котру закôнчивъ окликомъ на честь Найяснѣйшого Монарха, трикратнымъ: „Най жіе!“, котрый Зборы зъ ентузіязмомъ повторили.

По промовѣ Всеч. о. Капустиньского забравъ голосъ Вп. п. Инспекторъ, желаючи новоутвореноѣ Институціи якъ найлучшого розвою, при чôмъ высказавъ, що и высшимъ властямъ въ повѣтѣ справляе то утѣху, коли просвѣта и промыслъ пôдносять ся въ пôдвластыхъ имъ оселяхъ. Оденъ зъ присутныхъ гостей, зъ роду Полякъ, выголосивъ прекрасный стихъ Шевченька, а мѣсцевый учитель подякувавъ въ имени членôвъ читальнѣ всѣмъ присутнымъ гостямъ за участь въ зборахъ. Зборы закôнчено многолѣтствомъ въ честь Наймилостивѣйшого Цѣсаря и присутныхъ.

Красный то и милый видъ, коли дивити ся на свѣтячі щястємъ лиця, де рôднї сыны мати Славы, Русины и Поляки, сполучають ся въ братнôй згодѣ до спôльнои цѣли, взаимно помагають собѣ въ просвѣтѣ ума и ублагородненю серця. Всѣ присутнї гостѣ вписали ся въ члены читальнѣ и вложили вкладки грошевї, а Всеч. о. Коцюба зъ Кулаковець дарувавъ на початокъ кôлька книжочокъ.

Выдѣлъ читальнѣ уконституовавъ ся такъ:

Всеч. о. Гр. Ганкевичъ, яко голова; п. Володиславъ Квакъ, учитель, яко заступникъ, Семенъ Саранчукъ, господарь, яко секретарь; Василій Грабчакъ, господарь, яко бібліотекарь; Никола Когутъ, яко господарь читальнѣ;

ся самѣсенькій безъ нѣкого, коли Метя колись вôддасть ся.

— Чи таки на правду такъ кажешь? — спытавъ мінгеръ де Ґротъ и ажь задрожавъ.— Господи, мінгеръ ванъ Стенъ стане чоловѣкомъ Бѣлѣ и забере собѣ — фортепіянъ! Мôй ты любый, солоденькій приятелю, возьми ѣѣ собѣ и най васъ Господь Богъ благословить!— вôдозвавъ ся вôнъ першій разъ въ житю голоснѣйше. Вôдтакъ постановили оба повѣдомити юфровъ Бѣлю о тôмъ щастю. Понадъ ихъ головами зазвенѣвъ фортепіянъ, оба старї ажь зжахнули ся, коли почули веселї тоны, а мінгеръ якъ бы хотѣвъ звинити ся передъ смѣлымъ женихомъ, лишь усмѣхнувъ ся.

— Не журы ся, — вôдозвавъ ся ванъ Стенъ на то. — Я не бою ся. Дамо собѣ якось зô всѣмъ раду. Небôжечка мевфровъ ванъ Стенъ стала була покôрненька якъ — яке ягнятко.

Мінгеръ де Ґротъ щезъ десь, а фортепіянъ притихъ на якôмсь розстроенôмъ акордѣ. Але ще и хвиля не минула, якъ вôнъ вже и явивъ ся — якійсь якъ бы прибитый и ажь трясъ ся.

— А тобѣ що такого? Дежь твоя донька?

— Мôй любый, солоденькій приятелю. И мінгеръ де Ґротъ ажь присѣвъ на крѣсло и важко вôддыхавъ.

— Що тобѣ? — кажи!

— Го.. о...дѣ — нѣяково... Біля — Господи милосердный, а таки мушу сказати! Біля — не — хоче.

Якъ то, єму, Гендрікови ванъ Стенови важилась она, тота дурна дѣвчина, дати гарбуза?!

Мінгеръ не писнувъ и слова, взявъ капелюхъ и палицю, луснувъ изъ злости дверми и перше, коли доставъ вôдъ Бѣлѣ гарбуза, було, що давъ ся выбрати бурмістромъ мѣста Сіпкенъ, на злôсть Николѣ де Ґротови.

V.

Мінгеръ Захарко бувъ добрымъ набуткомъ для дому ванъ Стена. Вôнъ знавъ и побалакати и мавъ на то досыть часу та все бувало говорить зъ Мінгеромъ о его интересахъ, особливо же о селедцяхъ та о де Кайзерѣ; зъ тѣткою Єтою розмавлявъ о поезіи и о вареню, (бо она любила и одно и друге); а юфровъ Метѣ помагавъ въ городци пôдливати грядочки та обтинати деревця.

Бувало що дня по обѣдѣ, коли бурмістръ ляже трохи спати, а тѣтка Єта сяде собѣ та вдивить ся на якійсь сиволѣлый образъ, що представлявъ погрудє якогось мужчины, стрѣчала Метя, зъ кошикомъ на руцѣ, въ городци Захарка и вôнъ помагавъ ѣй — рвати яблочка...

Най же хтось скаже, що въ городци не знае ся нѣякого чувства! Хибажь тамъ не сидѣла Метя на лавочцѣ пôдъ бресквиною и не дивила ся на велику жовту дыню, та не чула, що ѣй серце мало не пукне?

Не знае ся чувста — хибажь нѣ! Тажь городець такъ само повенъ поезіѣ, якъ бы ось и яка небудь охаба. Ой вы тельтôвскї бурачки та солоденькї морквицѣ, вы брюксельскї капусточки, золотї мельоны, та й ты синенькій винограде, що свѣтишь ся якъ кармазинъ! Вы грубенькї динѣ, жовтенькї грушечки та брескинѣ въ рожевымъ личкомъ якъ у Метѣ. Не знае ся чувства, хибажь такъ! Вже западала темна нôчка, а Метѣ чогось важко було на серци. Захарка якъ не видати, такъ не видати.

Мінгера ванъ Стена, що дуже не любивъ музики, пробудили на другій день зô сну звуки ґітары. Зъ разу здавало ся єму, що то якась влѣзлива муха такъ бренить, але й заразъ здогадавъ ся вôнъ, що той проклятый бренькôтъ доходить до него зъ Захарковои комнаты, тамъ понадъ нимъ; а коли той злочинецъ явивъ ся по полудни на гербату, то мінгеръ давъ ся почути, що вôнъ радивъ бы єму познакомитись близше зъ Бѣлею де Ґротъ, котра такъ само любить побренькувати, якъ и вôнъ.

— Юфровъ де Ґротъ, моя давна приятелька зъ Ротердаму! Не разъ єѣ видѣвъ, закимъ ще сюды прийшовъ. Лише що вчера по полудни грали мы обое разомъ.

А Метѣ, коли подавала Захаркови чарку зъ гербатою, почала теперь такъ рука дрожати, що ажь пôдставка якось жалôбно забренѣла. Бѣдна Метя такъ чекала на него въ городци, а вôнъ сидѣвъ коло тои скринѣ на точеныхъ ногахъ та хто знае, якъ глубоко заглядавъ Бѣли въ очи!

Иванъ и Стефанъ Смукъ яко заступники выдѣловыхъ.

Въ слѣдъ за читальнею, въ пару недѣль, отворено христіяньску крамницю, до котрои приступило много господарѣвъ зъ удѣлами. — Жаль однакъ, що зъ тою справою досыть тяжко иде, бо инші ворожі люде выступили хитро противъ насъ, пôдбурюючи противъ читальнѣ и крамницѣ не лишь поодинокихъ господарѣвъ, але и зверхнôсть громадску, котра передъ тымъ вписала ся въ члены читальнѣ и обѣцяла ити рука въ руку.

Дасть Богъ, що они отямлють ся; бо свѣтло науки мусить перемогти затемнѣлый розумъ.

Пôзнали и они въ кôнци, що не много намъ вдѣють, бо высші власти въ повѣтѣ допомагають намъ щиро. Маємо завдячити тоє Вп инспекторови школьному, котрый трудивъ ся усердно, щобы усунути всякі перешкоды. Члены читальнѣ засылають тому панови щире „Спаси-Богъ!“.

Переглядъ політичный.

На вчерашнôмъ засѣданю австрійскои анкеты для управильненя валюты высказали ся члены еѣ: Бонді, Брафъ и Матушь за заведенємъ золотои валюты, за задержанємъ теперѣшныхъ срѣбныхъ грошей дрôбныхъ и за выдаванємъ державныхъ банкнотôвъ касовыхъ. Всѣ три були за заведенємъ пôвъ ґульдена яко одиницѣ, котрый бы называвъ ся короною. Въ угорской анкетѣ промавляло вчера шѣсть членôвъ за золотою валютою, лишь що до одиницѣ не могли всѣ згодити ся; однѣ були за ґульденомъ, другі за пôвъ ґульденомъ.

Въ ческôмъ соймѣ поставили молодоческі послы Кеніґъ и Лянґъ внесенє, щобы знести оплату школьну въ школахъ народныхъ.

Зъ надъ пруско-россійскои границѣ доносять, що тамъ на россійскôй сторонѣ вôдбувають ся великі ревізіи въ наслѣдокъ донесеня францускои поліціѣ, що пропавшій въ Соасі дінамітъ вывезено мабуть до Россіѣ. Не мало причинили ся до тыхъ ревізій також дуже компромітуючі письма, які найдено у инжиніра Лелевеля. Въ Славковѣ арештовано минувшои недѣлѣ богато людей.

Въ Софіи мае вôдбути ся процесъ за шпѣгуньство якогось Любоемского, котрый мае бути родомъ зъ Галичины, бувъ австрійскимъ офиціромъ и стоявъ въ Золочевѣ. Любоемскій, кажуть, хотѣвъ вывѣдати въ интересъ Россіѣ войсковыхъ тайнъ вôдъ урядникôвъ въ болгарскôмъ міністерствѣ войны.

Личко Метѣ, засумоване гôренько, сховало ся за великій чайникъ. Але Захаркови якъ разъ теперь забагло ся ще трошки гербаты и коли вôнъ подававъ свою чарку, старавъ ся несмѣло дôткнути своими пальцями еѣ пальцѣвъ. Не скажемо, щобы вôнъ давнѣйше при подобнôй нагодѣ не мавъ щастя, але симъ разомъ панна Метя вôдсунула руку поважно. Але коли хотѣла чайникъ поставити, то вôнъ споглянувъ на ню такимъ покôрнымъ, благаючимъ окомъ, що éй ажь посудина зъ рукъ выпала, а горячій напаръ розлявъ ся зъ неи на цукорницю, на тѣсточка, та залявъ цѣлый цвѣтистый обрусъ. На щастє вôйшла въ тôй хвили служниця зъ письмомъ и дала его ванъ Стенови.

— Метю, дѣти мои, — вôдозвавъ ся вôнъ розпечатавши письмо, — весела новина: Мінгеръ де Кайзеръ пише, що на другій тыждень приѣде до насъ. Заразомъ каже и тобѣ сказати, що тебе дуже высоко поважає.

Метя и Захарко споглянули мимо волѣ на себе. Въ виду такои змѣны забула она и на гнѣвъ та смутокъ и на все; личко еѣ зблѣдло, губы почали дрожати.

— Ну, молодче, — звернувъ ся ванъ Стенъ до Захарка, познакомите ся зъ мінгеромъ середъ вельми радôстныхъ обставинъ, и я певный того, що вôнъ васъ возьме въ свою опѣку.

(Дальше буде).

Новинки.

Львôвъ дня 26 (9 марта) лютого.

— **Громадѣ Глубока** въ повѣтѣ самборскôмъ удѣливъ Є. Вел Цѣсарь на погорѣлцѣвъ 100 зр. запомоги.

— **Вôдзначеня**. Є. Вел. Цѣсарь призволивъ выразити идучому въ пенсію старшому инспекторови уряду значкового (цехôвничого), Людвикови Скирлиньскому, у Львовѣ найвысше вдоволенє, за совѣстне сповнюванє обовязкôвъ, а послови до Рады державнои дрови Гальвіхови, бувшому референтови справы торговельныхъ трактатôвъ, надавъ Є. Вел. Цѣсарь титулъ Радника Двору.

— **Конкурсы**. Ц. к. окружна рада школьна въ Сяноцѣ оголошує конкурсъ на посады учителѣвъ: 1) при школахъ етатовыхъ: въ Чергежи, Дубрôвцѣ рускôй, Костарôвцяхъ, Ославици, Полни, Радошичахъ, Репеди, Сеньковôй воли и Загутиню въ рускимъ, а въ Пакошôвцѣ и Тиравѣ волоскôй въ польскимъ языкомъ выкладовымъ; 2) при школахъ філіяльныхъ: въ Чистогорбѣ, Далиєвôй, Дудинцяхъ, Глôмчи, Кулашнôмъ, Королику польскôмъ, Лодинѣ, Межибродю, Поляпахъ суровичныхъ, Прусеку, Семушовôй, Синявѣ, Сторожахъ малыхъ, Суровици, Туряньску, Тиравѣ сôльнôй, Воли нижнôй, Вислочку и Вислоку великôмъ горѣшнôмъ въ рускимъ, а въ Бзяницѣ, Дубнѣ, Фалеѣвцѣ, Глубокôмъ, Лодинѣ, Мичи, Писарôвцяхъ и Побѣднôмъ въ польскимъ языкомъ выкладовымъ; 3) на посаду управителя 2-клясовôй школы въ Команчи; 4) на двѣ посады молодшихъ учительокъ при женьскôй школѣ въ Сяноцѣ и на посады молодшихъ учителѣвъ въ Загôрю, Боську и Команчи; вкôнци 5) на посады катихитôвъ греко- и римо-кат. при школахъ въ Сяноцѣ. Поданя треба вносити до 17 цвѣтня с. р. — Ц. к. окружна Рада школьна въ Золочевѣ розписала конкурсъ на посады учительскі: При 4-клясовои школѣ мужескôй въ Золочевѣ зъ платнею 500 зр. и 10 прц. на помешканє; при 2-клясовôй въ Гологорахъ посада управителя зъ платнею 450 зр. и 50 зр. за управительство и вôльнымъ мешканємъ, и посада молодшого учителя зъ платнею 270 зр. и 10 прц. на мешканє; дальше при школахъ 2-клясовыхъ: въ Бѣлôмъ Камени, Озѣрнôй, Томчапахъ, Сасовѣ; при школахъ етатовыхъ: въ Безбородахъ, Бѣлоголовахъ, Юзькôвцяхъ, Княжи, Плуговѣ, Тучапахъ, Скварявѣ, Верхобужи, Зарудю; при школахъ філіяльныхъ: въ Бѣлкôвцяхъ, Богданôвцѣ, Боншинѣ, Бôбщанахъ, Чижевѣ, Кальнôмъ, Манаєвѣ, Мониковцѣ, Стѣнцѣ, Угорцяхъ, Волчкôвцяхъ и Зашковѣ. Речинецъ на поданя назначеный до 15 цвѣтня с. р.

— **Испытъ кваліфікаційный** для школъ народныхъ передъ комісією въ Станіславовѣ зложили 1) для школъ одноклясовыхъ: Теодоръ Бабѣй, Емерикъ Богуневичь, Володимиръ Грицишинъ, Иванъ Яскуловскій и Василь Пасѣчнякъ; 2) для школъ бôльшеклясовыхъ: Маріянъ Якимовскій и Миронъ Вилярскій; 3) испытъ доповняючій зъ языка нѣмецкого: Микола Бойченюкъ, Казимиръ Донперсберґъ, Кароль Ґотфрідъ и Дамянъ Пелвецкій.

— **Кваліфікаційні испыты**, на учителѣвъ народныхъ, въ Перемышли зложили зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ и польскимъ: Стеф. Арбесбаверъ, Вас. Чума, Несторъ Корончевскій, Мих. Совальскій, Казим. Шуфель, Марія Барановска, Михайлина Бокша, Ядвига Екертъ, Марія Клишъ, Стефанія Ліндперъ, Іосифа Лозиньска, Юлія Залеска; зъ выкладовымъ языкомъ лише польскимъ здали: Рафаилъ Ротштайнъ, Людвика Беднарска, Олена Горцъ и Емілія Найвіртъ. Крôмъ сихъ дôстала кваліфікацію учити нѣмецкого языка яко предмету въ народныхъ школахъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ и польскимъ Катерина Игларска.

— **Стіпендіи**. Комітетъ гал. Товариства господарского оголошує конкурсъ на вôсѣмъ стіпендій по 60 зр. рôчно для ученикôвъ школы хмелярства въ Старôмъ селѣ пôдъ Львовомъ. Сегорôчный курсъ въ тôй школѣ буде отвореный 21 цвѣтня а тревати ме сѣмъ мѣсяцѣвъ. Поданя вносити треба до кôнця марта.

— **Надзвычайні загальні зборы** скликує выдѣлъ товариства „Родина“ въ Коломыи на завтра т. є. на день 11 марта о 6-ôй год. по полудни. Порядокъ такій: 1) Выбôръ 3 членôвъ выдѣлу, евентуально заступникôвъ. 2) Справа льокалю. 3) Внесеня выдѣлу и членôвъ. Въ случаю недостачѣ комплєту вôдбудуть ся тогожь я о годинѣ 7-ôй вечеромъ II. загальні зборы зъ тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ и безъ огляду на число членôвъ присутныхъ.

— **Вечерницѣ**. Руска Бесѣда въ Перемышли починає уладжувати що суботы, почавши вôдъ 12 марта до 9 цвѣтня, въ своихъ комнатахъ музикально-декляматорскі вечерницѣ при участи товариства: „Перемыскій Боянъ“, зъ вôдчитами и забавами. Вступъ для членôвъ „Рускои Бесѣды“ и „Перемыского Бояна“ выносить 20 кр., для гостей и ихъ родинъ 40 кр. Початокъ все о 8-ôй год. вечеромъ.

— **Добрый примѣръ** честноты и почутя людскости дали селяне зъ окрестности и мѣщане Дунаєва. Коли на фôльварку Писарôвка въ мешканю посесора того фôльварку, п. Подлєвского, пôдчасъ его неприсутности повставъ огонь, збѣгла ся уся служба дворска а крôмъ того мешканцѣ поблизькихъ сѣлъ зъ вôйтами и мешканцѣ Дунаєва, та помимо що вѣтеръ кидавъ головнями на всѣ стороны, всѣ якъ оденъ зъ ненастаннымъ трудомъ и нараженємъ ся працювали такъ щиро, що въ недовгôмъ часѣ зльокалізували огонь и уратували сусѣдні будынки: горальню і маґазинъ зъ горѣвкою та стайнѣ зъ тучными волами и худобою.

— **Россійскихъ еміґрантôвъ** заказало нѣмецке правительство перепускати черезъ нѣмецку границю, щобы такимъ способомъ запобѣгти завезеню недугъ заразливыхъ до Нѣмеччины, які ширять ся въ Россіи.

— **Аматоры тютюну**. Позатамтои ночи вломили ся до шинку Айзика Фішера при ул. Полтвянôй якісь аматоры тютюну и закрали того добра въ рôзныхъ сортахъ и циґарахъ на 45 зр.

— **Нещастє на зелѣзници**. Въ Краковѣ на дворци зелѣзницѣ прикручувавъ зарôбникъ зъ Заберскова, Валентій Май, шрубы при шинахъ и не уважавъ, що на него наѣзджає машина зелѣзнича. Льокомотива вхопила его пôдъ себе и переѣхала, а нещасливый згинувъ на мѣсци.

— **Чудотворный факіръ** про котрого мы недавно доносили, показує теперь свои штуки у Вѣдни и выкликує ними тамъ, подôбно якъ въ Лондонѣ и Берлинѣ, ажь страхъ у тыхъ, що на нихъ дивлять ся. Факіръ той называєсь Солиманъ бенъ Аіса (сынъ Аісы), єсть родомъ десь зъ Индіѣ, а тѣло его здаєсь бути дѣйстно безпечне вôдъ всякихъ уколень и ударôвъ хочь бы й якими острыми предметами. Вôнъ вбиває собѣ острі голки въ руки, лице, нôсъ, уха, языкъ, гортанку и въ долонѣ; бє себе по животѣ вôстремъ дуже строи шаблѣ и не скалѣчить себе; держить руку надъ горѣючимъ смолоскипомъ и не попече ся. Вѣденьскій професоръ дръ Мосетіґъ проколовъ ему голкою языкъ а кровь зъ него не потекла. Солиманъ, котрый замешкавъ въ „готели Ронахера“, єсть чоловѣкомъ лѣтъ за 35 и любить, видко, робити людямъ несподѣванку своими штуками, абы ихъ перестрашити. Опогды сидѣвъ вôнъ въ реставраціи у Ронахера и разъ вбивъ собѣ вилки въ око, вôдтакъ запхавъ нôжь въ языкъ а наконецъ перекоповъ цѣлый нôсъ довгою и острою голкою. Въ сали наставъ великій переполохъ, бо всѣ думали, що то якійсь божевôльный; ажь тогды зробивъ ся спокôй, коли гостѣ довѣдались, що то индійскій факіръ. Якъ вже звѣстно, докаэує загрôбскій професоръ, дръ Цохъ, що всѣ штуки чудотворного факіра не суть нѣчимъ надзвычайнымъ и лишь наслѣдкомъ довголѣтнои вправы та пôдготовленя до того дѣла вже за молоду, ще въ дотинячôмъ вѣцѣ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 10 марта. Въ анкетѣ для управильненя валюты высказались чотири знатоки за золотою валютою; часть знатокôвъ єсть за задержанємъ ґульдена яко одиницѣ, часть за заведенємъ одиницѣ вартости пôвъ ґульдена, дехто знова за заведенємъ зовсѣмъ новои одиницѣ.

Рѣка 10 марта. Межи командантомъ корпуса ветеранôвъ а адвокатомъ Барчичемъ вôдбувъ ся поєдинокъ за оскорбу ветеранôвъ, въ котрôмъ Барчичь тяжко раненый погибъ.

Берлинъ 10 марта. Вѣсть, будьто бы сынъ кн. Кумберляндского мавъ стати наслѣдникомъ бравншвайґского престола, єсть безосновна.

Букарештъ 10 марта. Ґен. Ману выбраный президентомъ палаты.

Атины 10 марта. Правительство постановило не розвязувати парляменту.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

ВСЯКЙ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ денномъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жадной провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

4½% листы гіпотечнй.	4% пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнй преміованй.	5% „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнй безъ преміи.	4½% пожичку угорской желѣзной дороги державной.
4½% листы Тов. кредитового земс.	4½% пожичку пропінаційну угорску.
4½% листы Банку краевого.	
4½% пожичку краеву галицку.	

4% угорскй Облигаціи индемнизаційнй,

котрй то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае **по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.**

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякй выльосованй, а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, якъ такожъ купоны за готôвку, безъ всѣлякои провізіи, а противно замѣсцевй лишенъ за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ за звоpотомъ коштôвъ, котрй самъ поноситъ. 2

Антикварска оферта.

❦ МАЙЕРЪ, ЛЕКСІКОНЪ ❦

4 (найновѣйше) выдане

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новй, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Сензаційне!

Нове! **ЧУДО-ПАЛЬМЫ** Нове!

найоригінальнѣйшій предметъ до забавы, за 100 штукъ зл. р. 5 поручае

Генрихъ Шпільманъ,

Вѣдень Фінфгавсъ.

Посылае ся за послѣплатою або за присланемъ 60 кр. марками почтовыми за 10 штукъ почтою оплатно въ Австріи, Нѣмеччинѣ и т. д. 34

Австрійско-угорска

FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, **побôльшити** его обемъ а то такъ що до **формату** якъ и що до **змѣсту** нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ **фінансовй и господарскй обявы обширно и предметово.** Всежъ при тôмъ можемо числити, що въ новôй своѣи формѣ нашъ збôльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якй на насъ накладае побôльшене обему, **высокôсть предплаты** зôстае **незмѣнена,** така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатй змѣстомъ числа **1 зр.**

Адміністрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11.

Вже вышовъ зъ друку **цѣнникъ насѣня огородового, пôльного и цвѣтôвъ на рôкъ 1892.** На бажане высылаемо франко.

Зъ поважанемъ

39 **М. Воліньскій и Т. Качиньскій.**

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнû") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимає лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Експедиція мѣсцева

НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ" буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнû") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона.